

Prijevod ove stranice generiran je strojnim prevođenjem [Poveznica]. Strojno prevedeni tekstovi mogu sadržavati pogreške koje mogu narušiti jasnoću i točnost. Europski ombudsman ne prihvaća nikakvu odgovornost za bilo kakve nepodudarnosti. Najpouzdanije informacije i pravnu sigurnost jamči izvorna inačica na engleski jeziku koja je dostupna putem gornje poveznice. Više informacija potražite u našem odjeljku o [jezičnoj politici i prevođenju \[Poveznica\]](#).

Odluka u predmetu 1375/2016/JAS - Odluka u slučaju X o postupanju Europske komisije u pogledu zabrinutosti o obnavljanju odobrenja za glifosat koji je sastojak herbicida

Odluka

Slučaj 1375/2016/JAS - Otvoren 08/02/2017 - Odluka donesena 08/02/2017 - Predmetna institucija Europska komisija (Nije utvrđen nepravilan rad uprave) |

Odgovarajuća komunikacija s građanima smatra se dobrim upravljanjem. To se posebno odnosi na institucije EU-a poput Komisije jer kod nadnacionalnih tijela uvijek automatski postoji veći rizik od toga da ih građani doživljavaju otuđenima. Međutim, u interesu je javnosti i razuman te razmjeran napor za održavanje kontakata s građanima. Ako se korespondencija s određenim građaninom počne ponavljati, nema koristi od nastavka takve korespondencije.

Ombudsman je istražio pitanje i utvrdio da je Komisija u više navrata odgovorila na pitanja i zabrinutost dotičnog podnositelja pritužbe. Detaljno je objasnila postupak znanstvene procjene kojim se ocjenjuju tvari poput glifosata. Nadalje, još nikakva odluka nije donesena o obnavljanju odobrenja za glifosat. Do donošenja te odluke postojeće je odobrenje kratkotrajno produženo. Ombudsman je zaključio da je Komisija na odgovarajući način komunicirala s podnositeljem pritužbe te da nije došlo do nepravilnosti u postupanju.

Predmet se odnosio na suradnju Europske komisije s podnositeljem pritužbe, britanskim državljaninom, koji je s njim bio u kontaktu više od godinu dana u vezi s produljenjem odobrenja za glifosat, aktivni sastojak u ubojici korova. Nakon nekoliko razmjena dopisa Komisija je odlučila da više neće odgovarati podnositelju pritužbe. Podnositelj pritužbe izjavio je da je nastavio pisati Komisiji jer smatra da nije na odgovarajući način riješio valjanu zabrinutost koju je iznio.

To predstavlja dobru upravu za pravilno usklađivanje javnog tijela s građanima. To je posebno

važno za institucije EU-a, kao što je Komisija, jer uvijek postoji veći inherentni rizik da se takva nadnacionalna tijela čine udaljenima građanima. Međutim, također je u javnom interesu da naponi za održavanje kontakata s građanima budu razumni i razmjerni. Ako dopisivanje građanina postane učestalo, ne može biti korisno nastaviti s tom korespondencijom.

Ombudsmanica je istražila to pitanje i utvrdila da je Komisija u više navrata riješila pitanja i zabrinutosti iznesene u dopisima podnositelja pritužbe. Detaljno je objasnio postupak znanstvene procjene koji je uspostavljen za procjenu tvari kao što je glifosat. Nadalje, još nije donesena odluka o produljenju odobrenja glifosata; do donošenja te odluke postojeće odobrenje produljeno je u kratkom roku. Ombudsmanica je stoga zaključila da je Komisija na odgovarajući način komunicirala s podnositeljem pritužbe i da nije bilo nepravilnosti u postupanju Komisije.

Kontekst pritužbe

1. Podnositelj pritužbe, britanski državljanin, nekoliko je puta 2015. i 2016. pisao Europskoj komisiji o **produljenju** odobrenja **glifosata**, aktivne tvari koja se upotrebljava u proizvodnji široko korištenih **herbicida**.

2. Pozadina je sljedeća. Od 2012. glifosat se ocjenjuje radi **moćnog obnavljanja odobrenja na razini EU-a** u skladu s postupcima utvrđenima u zakonodavstvu EU-a [1]. U siječnju 2014. Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) pokrenula je stručni pregled njemačkog izvješća o glifosatu. Njemačka je vodeća država članica odgovorna za procjenu produljenja. U ožujku 2015. Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC), specijalizirana agencija Svjetske zdravstvene organizacije za rak, objavila je izvješće u kojem se navodi da je glifosat „*vjerojatno kancerogen za ljude*” [2]. Komisija je zatim zatražila od EFSA-e da ispita nalaze IARC-a kako bi donijela vlastite zaključke.

3. EFSA je u studenome 2015. zaključila da „*nije vjerojatno da glifosat predstavlja kancerogenu opasnost za ljude i da dokazi ne podupiru razvrstavanje s obzirom na njegov kancerogeni potencijal*” [3].

4. Nakon toga države članice EU-a nisu postigle dogovor o produljenju odobrenja glifosata prije isteka postojećeg razdoblja odobrenja [4]. Više država članica smatralo je da je primjereno imati mišljenje Odbora za procjenu rizika Europske agencije za kemikalije (ECHA) prije donošenja odluke o produljenju odobrenja.

5. Komisija je u lipnju 2016. **privremeno produljila odobrenje** glifosata najkasnije do kraja 2017. [5]. Navela je da je to učinila kako bi ECHA-i dala dovoljno vremena za davanje mišljenja o glifosatu. Naveo je da će se ECHA-ina utvrđenja zatim uzeti u obzir kada države članice i Komisija odluče o produljenju odobrenja glifosata.

6. Komisija je istodobno dala niz preporuka o upotrebi proizvoda na bazi glifosata [6]. To uključuje pojačani nadzor uporabe glifosata prije berbe i obvezu smanjenja njegove uporabe na određenim mjestima, primjerice u javnim parkovima i igralištima.

7. Podnositelj pritužbe pisao je Komisiji o obnovi glifosata otprilike dvadeset puta tijekom 2015. i 2016. Komisija je nekoliko puta odgovorila podnositelju pritužbe. Komisija je naposljetku obavijestila podnositelja pritužbe da više neće odgovarati na buduću korespondenciju o toj temi jer smatra da se ponavlja.

8. U rujnu 2016. podnositelj pritužbe podnio je pritužbu Ombudsmanu. Podnositelj pritužbe pojasnio je da nije toliko zabrinut zbog odbijanja Komisije da odgovori na njegovu korespondenciju, koliko zbog „neuspješnosti dužnosnika EU-a da riješe vrlo valjanu zabrinutost istaknutu u tim dopisima”. Konkretno, podnositelj pritužbe tvrdio je da je glifosat „preispitivan kao herbicid [...] i biocid, o kojem se ništa ne govori”.

Istraga

9. Ombudsmanica je pokrenula istragu o pritužbi i odlučila ispitati bilo kakvu vezu između odluke Komisije da prestane surađivati s podnositeljem pritužbe i pitanja je li ona stvarno odgovorila na pitanja koja je on postavio. U skladu s tim, ta se istraga odnosi na odluku Komisije da prestane odgovarati podnositelju pritužbe i na pitanje je li se njome otklonila njegova zabrinutost u pogledu odobrenja sastojka herbicida glifosata.

10. Ombudsmanica je zatim provela temeljitu analizu korespondencije između Komisije i podnositelja pritužbe te je od podnositelja pritužbe zatražila dodatne informacije. Također je provela i vlastita istraživanja.

Navod da je Komisija pogrešno prestala odgovarati podnositelju pritužbe i da nije odgovorila na njegovu zabrinutost

Argumenti podnositelja pritužbe i institucije

11. Podnositelj pritužbe izrazio je Komisiji nekoliko razloga za zabrinutost u pogledu učinka glifosata na zdravlje ljudi. Tvrdio je da Komisijin pristup nije bio strog i da se nije bavio nekim važnim pitanjima. Podnositelj pritužbe doveo je u pitanje i znanstvenu ocjenu EFSA-e i njemačku, državu članicu odgovornu za izvješće o ocjeni produljenja.

12. **Komisija** je podnositelju pritužbe objasnila postupak produljenja odobrenja glifosata, koji je u to vrijeme još bio u tijeku. Postupak je uključivao, napomenula je Komisija, stručni pregled EFSA-e, kao i svih drugih država članica EU-a, procjene koju su već provela njemačka tijela. Komisija je također navela da je ozbiljno uzela u obzir informacije i zabrinutosti koje je iznio podnositelj pritužbe. Komisija je navela da su publikacije koje je naveo podnositelj pritužbe uzete u obzir tijekom znanstvene evaluacije. Dodala je da je provedeno javno savjetovanje na temelju kojeg su građani i drugi dionici dobili platformu za izražavanje zabrinutosti. Navela je da su EFSA-in zaključak, kao i popratni dokumenti (uključujući izvješće Njemačke), bili javno dostupni [7] .

13. Naposljetku, Komisija je izjavila da razumije zabrinutost i strah građana u vezi s glifosatom i

njihovom izloženosti iz hrane i drugih izvora. Stoga je važno osigurati da zdrava znanost podupire donošenje odluka. Kad je riječ o karcinogenosti, Komisija je izjavila da je *zaključak EFSA-e da glifosat „ma vjerojatno neće predstavljati kancerogenu opasnost za ljude”* potkrijepljen procjenom rizika za glifosat donesenom na Zajedničkom sastanku Organizacije UN-a za hranu i poljoprivredu/Svjetske zdravstvene organizacije o ostacima pesticida (JMPR) u svibnju 2016. Na zajedničkom sastanku zaključeno je da „*nije vjerojatno da glifosat predstavlja kancerogeni rizik za ljude zbog izloženosti putem prehrane*” [8]. Komisija je izjavila da je „regulatorni sustav EU-a za pesticide iznimno čvrst i osigurava da se tvari podvrgavaju strogoj znanstvenoj procjeni prije donošenja bilo kakve odluke o tome mogu li se odobriti ili ne. Tvari se odobravaju samo ako se dokaže da u realnim uvjetima uporabe nema neprihvatljivih učinaka na zdravlje ljudi ili životinja ili na okoliš”. Komisija je priopćila da će nastaviti uklanjati tvari s tržišta ako se ne može dokazati da su ispunjeni strogi kriteriji za odobrenje.

14. Komisija je podnositelju pritužbe poslala otprilike sedam dopisa prije nego što je odlučila prestati odgovarati.

Procjena Europskog ombudsmana

15. Dobra je uprava da javno tijelo izravno komunicira s građanima koji su izrazili zabrinutost u pogledu javne politike. To je posebno važno za institucije EU-a, kao što je Komisija, jer postoji veći inherentni rizik da će se one, kao nadnacionalna tijela, činiti udaljenima građanima. Međutim, također je u javnom interesu da količina takve korespondencije bude razumna i proporcionalna. Ako određena korespondencija građanina postane ponavljajuća ili pretjerana, može postati nerazmjerno nastaviti s tom konkretnom korespondencijom.

16. U tom slučaju ombudsmanica smatra da je Komisija u nekoliko navrata riješila pitanja i zabrinutosti iznesene u dopisima podnositelja pritužbe. **Detaljno** je objasnio postupak znanstvene procjene koji je uspostavljen za procjenu tvari kao što je glifosat. Komisija je objasnila i kako je odgovorila na različite zaključke o karcinogenosti. Konkretno, Komisija je podnositelju pritužbe rekla da je objava koju je naveo u prilog argumentu o biocidnoj prirodi glifosata uzeta u obzir u cjelokupnoj ocjeni [9]. Ombudsmanica stoga zaključuje da je Komisija na odgovarajući način komunicirala s podnositeljem pritužbe. Također zaključuje da je nastavak dopisivanja podnositelja pritužbe o tom pitanju doista postao ponavljan i da stoga nije bilo dobro iskoristiti javna sredstva za nastavak te konkretne korespondencije. Istodobno, Ombudsman priznaje da je nastavak dopisivanja podnositelja pritužbe, s njegova stajališta, odražavao njegovu stvarnu zabrinutost u pogledu glifosata i nije trebao biti zlonamjeran. Međutim, u svim okolnostima Ombudsmanica smatra da odluka Komisije da prekine tu konkretnu korespondenciju nije predstavljala nepravilnosti u postupanju.

17. Podnositelj pritužbe **doveo je u pitanje i znanstvenu ocjenu** EFSA-e i odluku Komisije na temelju zaključaka EFSA-e. Unatoč naporima koje je Komisija uložila u davanje objašnjenja podnositelju pritužbe, podnositelj pritužbe smatrao je da Komisija nije uzela u obzir zabrinutost koju je izrazio u pogledu štete za koju je smatrao da bi bila uzrokovana produljenjem odobrenja glifosata.

18. Kao prvo, ombudsmanica napominje da nema stručno znanje za ocjenjivanje znanstvene procjene uključenih specijaliziranih znanstvenih tijela. Međutim, može provjeriti jesu li takva tijela građanima pružila odgovarajuće informacije o njihovom radu. Što se tiče ove istrage, čini se da je to bio slučaj.

19. Ombudsmanica također napominje da Komisija nije produljila odobrenje glifosata.

Privremeno je (najkasnije do kraja 2017.) produljila svoje prethodno odobrenje kako bi mišljenje ECHA-e bilo dostupno pri odlučivanju o mogućem produljenju odobrenja. Mišljenje ECHA-ina Odbora za procjenu rizika očekuje se do kraja studenoga 2017. [10]. Nakon što mišljenje bude dostupno, države članice zajedno s Komisijom odlučuju hoće li produljiti odobrenje glifosata. Ombudsmanica također napominje da su EFSA [11] i ECHA [12] održale **javna savjetovanja** o glifosatu u okviru svojih znanstvenih procjena.

20. Kao što je prethodno navedeno, čini se *da su brojna znanstvena tijela – IARC („vjerojatno kancerogena za ljude”), JMPR („ vjerojatno da neće predstavljati karcinogeni rizik za ljude zbog izloženosti putem prehrane”) i EFSA („ nije vjerojatno da predstavljaju kancerogeni rizik za ljude) – došli do nešto drugačijih zaključaka o kancerogenom potencijalu glifosata. Neke od tih varijacija mogu proizlaziti iz različitih metoda procjene koje primjenjuju ta znanstvena tijela. Konkretno, zaključak IARC-a temelji se na procjeni opasnosti, dok je procjena JMPR-a procjena „rizika”; u prvom se ne uzima u obzir razina izloženosti ili gutanja pri kojoj je vjerojatno da će glifosat biti opasan, dok se drugi odnosi na rizik na normalnim ili očekivanim razinama izloženosti ili gutanja [13]. Uzimajući to u obzir, čini se da je odluka Komisije da čeka znanstveno mišljenje ECHA-e razuman pristup.*

21. Uzimajući u obzir sve navedeno, Ombudsman zaključuje da nije bilo nepravilnosti u postupanju Komisije.

Zaključak

Na temelju istrage u vezi s ovom pritužbom Europski ombudsman zaključuje je sljedećim zaključkom [14] :

Komisija nije imala nepravilnosti u postupanju.

Podnositelj pritužbe i Komisija bit će obaviješteni o toj odluci.

Strasbourg, 8.2.2017.,

Emily O'Reilly

Europski ombudsman

[1] Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ, SL 2009., L 309, str. 1.

[2] <http://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/pdf/MonographVolume112.pdf> [Poveznica]

[3] <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302> [Poveznica]

[4] http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-16-2357_de.htm [Poveznica]

[5] Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1056 od 29. lipnja 2016. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 540/2011 u pogledu produljenja roka valjanosti odobrenja aktivne tvari glifosat, SL 2016., L 173, str. 52., dostupna na:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1056> [Poveznica]

[6] Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1313 od 1. kolovoza 2016. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 540/2011 u pogledu uvjeta za odobrenje aktivne tvari glifosat, SL 2016., L 208, str. 1., dostupna na:

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2016.208.01.0001.01.ENG [Poveznica]

[7] Dostupno na: <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/151119a> [Poveznica]

[8] <http://www.who.int/foodsafety/jmprsummary2016.pdf?ua=1> [Poveznica]

[9] Konkretno, Komisija je izjavila da je publikacija Samsela i Seneffa „Glifosatova supresija enzima Cytochrome P450 i biosinteze aminokiselina pomoću crijevnog mikrobioma: Putevi do modernih bolesti” Entropija 2013., 15, 1416 – 1463., ocijenjena je u državi članici izvjestiteljici i uzeta u obzir u stručnom pregledu za glifosat. Podnositelj pritužbe osobito se oslonio na tu objavu u kontekstu svoje tvrdnje da je glifosat trebalo ocijeniti kao biocid.

[10] <https://echa.europa.eu/chemicals-in-our-life/hot-topics/glyphosate> [Poveznica]

[11] Vidjeti u tom kontekstu Odluku u predmetu 952/2014/OV o postupku javnog savjetovanja Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) za produljenje odobrenja herbicida glifosata, koja je dostupna na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/cases/decision.faces/en/61376/html.bookmark> [Poveznica]

[12]

https://echa.europa.eu/view-article/-/journal_content/title/public-consultation-on-the-harmonised-classification-and-labeling [Poveznica]

[13] Za potpunije objašnjenje vidjeti <http://www.who.int/foodsafety/faq/en/> [Poveznica]

[14] Informacije o postupku preispitivanja Ombudsmana dostupne su na [internetskoj stranici](http://www.ombudsman.europa.eu/en/atyourservice/complainantsrights.faces) [Poveznica]: <http://www.ombudsman.europa.eu/en/atyourservice/complainantsrights.faces> [Poveznica]